

РИНОК ІННОВАЦІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

© Н.О. Шквиря, 2017р.

Сучасний етап функціонування сільського господарства у більшості розвинутих країн світу характеризується переходом до інноваційної моделі розвитку, суть якої полягає у системній інтеграції науково-технічної сфери галузі, з однієї сторони, і власне сільськогосподарського виробництва, з іншої. Мета такої інтеграції – підвищення ефективності виробництва на основі техніко-технологічного і організаційно-управлінського оновлення за рахунок інноваційної діяльності

Ринок інновацій, як складова частина системи економічних відносин, поряд з особливостями, які визначаються специфічними властивостями товару, зберігає основні положення ринку і підпорядковується загальним законам.

Ринок інновацій – це система економічних відносин між споживачами (товаровиробниками) інноваційної продукції або інноваційних послуг і суб'єктами пропозицій (власниками інноваційної продукції, інформаційно – консультаційних і впроваджувальних послуг) з приводу їх виробництва, придбання і використання.

Суб'єктами ринку інновацій є виробники інноваційної продукції, інформаційні, консалтингові і інші формування які надають послуги по впровадженню. Сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм та форм власності, які є споживачами інноваційної продукції виступають в якості об'єкту ринку інновацій. Товаром на ринку інновацій є інноваційна продукція і інноваційна послуга (інформація, консультація, навчання) [1].

Як товар інноваційні продукція може бути реалізована тільки при наявності на неї відповідного попиту. Інноваційна продукція повинна задовольняти потреби конкретного ринку, відповідати рівню сучасних потреб, бути доступною як за ціною так і за сприйняттям [2].

Ринок інновацій повинен виконувати наступні функції:

- забезпечення – задовольняє потреби учасників в реалізації і придбанні інноваційної продукції;
- регулювання – оптимально формує попит і пропозицію на інноваційну продукцію і інноваційні послуги, забезпечуючи їх раціональний розподіл між суб'єктами інноваційної діяльності і встановлюючи рівень цін на них;
- інформування – є посередником при розповсюдженні інформації між учасниками інноваційного процесу;
- стимулювання – сприяє створенню конкурентоспроможного інноваційного продукту, розширенню переліку інноваційних послуг і засобів їх здійснення.

Ринок інновацій сільського господарства формують наукові і освітні організації, комерційні підприємства, творчі колективи, окремі вчені і винахідники. Покупцями інноваційного продукту виступають сільськогосподарські підприємства різних організаційно-правових форм та форм власності. Головним завданням ринку інновацій є просування інноваційної продукції з метою задоволення потреб сільськогосподарських товаровиробників здатної забезпечити і отримати ними додаткового економічного, технологічного, соціального і екологічного ефектів.

Як система, ринок інновацій має свою організаційну структуру і механізм функціонування. В організаційному плані ринок інновацій розвивається за трьома основними напрямками: ринок наукової праці, ринок науково-технічної інформації і наукової продукції.

Ринок наукової праці – це система навчальних, економічних, правових і інформаційних сфер, відносин і взаємозв'язків, спрямована на підготовку, підбір і забезпечення кадрами наукових, науково-виробничих і впроваджувальних структур [3].

Ринок наукових кадрів передбачає організацію двох зустрічних пропозицій – відомості про вакансії і пропозиції. Здобувач робочого місця може розмістити у встановленій формі відомості про себе и побажання умов. Інформація може розміщуватися у різних інформаційних джерелах (журнали, Інтернет, газети) або заноситися в банк даних наукових кадрів. Роботодавець може сам, за певними для себе критеріями, підібрати співробітника або доручити це зробити співробітникам спеціалізованої служби, яка формує і веде галузевий банк даних наукових кадрів [1].

Ринок науково-технічної інформації – це тип економічних взаємозв'язків і відносин між виробниками і споживачами з приводу виробництва, придбання і використання інформації. Науково-технічна інформація розповсюджується за допомогою телекомунікації і звичайним шляхом через пошту, телефон, факс, консультаційну, бібліотечну, освітню, видавничу, рекламну і іншу діяльність.

В останні роки відбулися суттєві зміни у інформаційному забезпеченні галузі – в більш повній мірі із всієї системи інноваційного забезпечення сільського господарства збереглися виробники наукового продукту, і в дуже зміненій формі, його споживачі [4]. Відбувається становлення нових відносин, на ринку науково-технічної інформації починають функціонувати нові учасники - дорадчі служби, різноманітні спеціалізовані агентства і посередники. Посередниками виступають різні спеціалізовані консалтингові або інформаційні організації, видання, організатори виставок, семінарів, науково-практичних конференцій.

Ринок наукової продукції – це система відносин виробників і споживачів науково-технічної продукції. Дослідження свідчать, що на сьогодні ринок наукової продукції залишається поки досить слабо вивченою проблемою. Науково-технічна продукція, яка є товаром становиться стрижнем ринкових відносин у взаємодії науки і виробництва.

Сільськогосподарське виробництво, як замовник і споживач науково-технічної продукції у реальній дійсності, цікавиться практичним застосуванням не розробок, а конкретних інноваційних продуктів. Як товар інноваційна продукція може бути реалізована тільки при наявності на неї відповідного попиту. Інноваційна продукція повинна задовольняти умовам конкретного ринку, відповідати рівню сучасних вимог, бути доступною як за ціною так і за сприйняттям [2].

Дослідження показали, що побудова ринку інновацій у сільському господарстві є необхідною умовою побудови загального ринкового середовища в аграрній сфері, концентрації інновацій в аграрному виробництві, забезпечує просування інноваційної продукції на ринок.

Таким чином, ринок інновацій для сільського господарства, виступаючи сегментом аграрного ринку, забезпечує взаємні економічні інтереси наукових організацій, розробників інновацій і виробників наукоємної продукції, різних впроваджувальних формувань і сільськогосподарських підприємств в ефективному просуванні інновацій в сільськогосподарське виробництво.

Література

1. Петрова Л.І. Становлення ринку інновацій в контексті економічної безпеки України / Л.І. Петрова // Ефективна економіка. – 2013. – №8. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2221>.
2. Шовкалюк В.С. Інноваційний розвиток України : особливості 2012 року / В.С. Шовкалюк // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К. : Академперіодика, 2013. – Вип. 7. – С. 14-25.
3. Никифоров, А. Є. Інноваційна діяльність: теорія і практика державного управління [Текст] : монографія / А. Є. Никифоров. – КНЕУ, 2010. – 420 с.
4. Макаров М.О. Ринок інновацій в аграрному секторі / М.О. Макаров // Економіка АПК. – 2009. – № 7. – С. 86-90.